

asutak.  
tvezetőség.

est-balparti  
arban levő  
gázolajból  
dó egy —  
eg 1905. év  
anyerendő,  
ni szándé-  
tot hirdet-  
hető.

az 1903.  
tán követ-  
ban azon-  
re szól az

andékozók,  
koronás  
következő  
ezvételére  
arti üzlet-  
pest, VI.  
hó 25-ig

n.  
rgátóság.

900—11

ny.

ezennel

ereki kir.

végzése

ecskereki

M. nagy-

részére

alperes

s s jár.

jtás foly-

koronára

r. járás-

a további

alap és

ameny-

ek volna,

dő meg-

mber hó

üzletik, a

l tehén,

ndezés s

ek kész-

n becs-

elárve-

ehajtató

ez jogot

ükre a

olna és

ki nem

az árve-

nél irás-

elenteni

ovember

ítz,  
grehajtó.

asutak.  
brecen.

zlotveze-  
i két év  
fák szá-  
az akáb-

a,  
fenyőfa,  
fenyőfa.

endő és  
janlatok  
nyujtan-  
tályánál,  
lő le az

etőség.

Szerkesztőségi iroda:  
Nagybecskerek,  
Zapolya-utca 1-ső szám.  
hová a lap szellemi részét illető  
minden közlemény intézendő.  
Kiadóhivatal:  
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája  
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.  
hová a hirdetések, az előfizeté-  
sek és a lap szétküldésére vo-  
natkozó felszólalások intézendők.  
Telefon 21. szám.

# TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:  
Egész évre ——— 24 kor.  
Félévre ——— 12 .  
Negyedévre ——— 6 .  
Egy óra ——— 2 .  
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések  
a kiadóhivatalban fogadtatnak el  
Azonkívül az összes hirdetési  
irodáknak.

Megjelenik  
vasár- és ünnepnapok kivételével  
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 25S. szám.

Kedd, november 11.

## Emeljük a nép jövedelmét.

Irta: Poroszkay Béla.

Nagybecskerek, november 11.

A mezőgazdaságunk állapota iránt érdeklő örméssel olvassa Darányi miniszternek hazánk földművelésügyéről szóló, az 1897—1902-ik évekre vonatkozó jelentését, mert meggyőződik arról, hogy földművelésügyi kormányunk az egyes mezőgazdasági ágak fejlesztésére kiváló gondot fordít és a baromfitenyésztés, méhészet és selyemtenyésztés jövedelmének emelését sikerrel előmozdítja, ezzel népünk szegényebb részeknek kereseti forrásait szaporítja.

Különösen örvendetesek és buzdítók a baromfitenyésztés jövedelmére vonatkozó számok.

Már az 1895. évi kivitel révén, vagyis akkor, midőn még sem az állam, sem a társadalom a baromfitenyésztést fel nem karolta, befolyt az országba:

eleven és leölt szárnyasért	15,806.762 kor.
ollért . . . . .	9,611.250 "
tojásért . . . . .	17,478.216 "
összesen . . . . .	42,896.228 kor.,

1900-ban ugyan e címen már 72 millió korona folyt be.

E jövedelem még tetemesen fokozható, mert habár az utóbbi években földművelésügyi miniszterünk számba eső anyagi támogatással mozdítja elő baromfi állományunk javítását és gazdasági köreink is arra sulyt fektetnek, az érdekeltég, a baromfitenyésztő gazdák, igazabban gazdasszonyok tömege a baromfitenyésztésre még elég gondot nem fordít, a baromfi jobb és nevezetesen a tenyésztőre előnyösebb értékesítése kellőleg szervezve nincs, ennek elérése végett úgy az állam, mint a gazdatársadalomnak még sokat kell tenni.

Szervezni kell a baromfiaknak külföldön való értékesítését, ki kell nyomozni annak legjobb piacait; lehetővé kell tenni a mezőgazdasági szállítmányok, nevezetesen postacsomagok gyors és olcsó vasuti szállítását.

Ez az állam kötelessége.

A tenyésztőknek feladata pedig baromfi állományukat a külföldi piac igényeihez képest megjavítani, mert bár a közönséges magyar baromfi husa kitünő és nagyon izletes, de apró testű, tojása kicsiny. Mindezen segíteni lehet és kell.

A vezető gazdatársadalomra háramlík pedig azon kötelesség a baromfitenyésztéssel foglalkozó szegénysorsu nép javára biztosítani, baromfiainak minél jobb értékesítését, az okszerű baromfi tenyésztés ismereteit terjeszteni, a jó tenyészállatoknak csere útján való beszerzését minél szélesebb körben és nagyobb mennyiségben lehetővé tenni. Ha az említett három tényező kötelességének megfelel, akkor baromfikivitelünk jövedelme évről-évre millió koronákkal fog szaporodni.

Annál inkább kell erre törekednünk, mert a nagy baromfibevelre szorult

Anglia és Németország szükségele beszerzésénél reánk van utalva, a tengerentuli versenytől nem kell tartanunk, földrajzi fekvésünkkel, klimatikus és mezőgazdasági viszonyainkkal fogva sikerrel versenyezhetünk Oroszországgal és a Balkánnal.

Az említett viszonyok között örömmel kell üdvözölni azon mozgalmat, melyet többen egy Nagybecskereken létesítendő megyei baromfi-tenyésztő és értékesítőszövetkezet alapítása végett indítottak.

Ez eszme ugyan már a megyei gazdasági szövetkezetek szeptemberi gyűlésén felmerült, az azáltal javasolt kiviteli módozat azonban nehézségekbe ütközik és ezek legyőzhetőse esetén is csak évek múlva lenne megvalósítható, mert körülbelül száz szövetkezet közgyűlésének kellene egyet hártározni.

E nehézségek felismerése indította az említett egyeseket arra: a keresk. törvény alapján létesíteni a helybeli megyei baromfiértékesítő telepet. Ha az alapítók terve megvalósulhat, abból nemcsak vármegyénk szegényebb sorsu lakosságára, hanem Nagybecskerek város azon lakosaira is haszon háramlík, mely napszámmal keresi kenyerét.

Emelkedni fog a vármegye földművelőinek, szegényebb sorsu lakosságának jövedelme, mert baromfiat jobb áron fogja eladhatni és ezáltal arra buzdíttatik, többet és jobbat nevelni. Ma Nagyszentmiklós, Módos és Nagybecskerek, valamint az ezzel szomszédos községekben félig-meddig jó ára van a baromfiaknak, mert az említett helyeken baromfikereskedők vannak, Nagyszentmiklóson a Popper-cég több mint félmillió darab baromfit vásárol össze és szállít külföldre, a fogyasztó piacoktól távol eső községekben azonban a baromfinak nincs ára és ezért a legtöbb helyen teljesen elhanyagolják a baromfitenyésztést.

Ha a becskereki központi telep megsz. és az a baromfibevásárlást a vidéki gazdasági szövetkezetek és körök segítségével oly módon szervezi, hogy a kisgazda, zsellér baromfiatért a jelenleginél nagyobb árt kap, anélkül, hogy portájáról ki kellene mozdulni, akkor baromfitenyésztésünk terjedni, javulni, ezzel népünk jövedelme emelkedni fog.

Nagybecskereken pedig idővel számos szegény ember fog a telepen keresetet találni, a háziasszonyok pedig hizlalt baromfit kapnak oly árban, a mennyiért most soványat vesznek.

A kitűzött célra nem kellene száz-ezrek, elég ha 20—25 ezer korona összegyűl, mert a telep egy parasztház kibérlése, berendezése, felszerelése nagy összeget nem igényel, a forgó tőke 14 nap alatt megtérül. Ha a telep forgalmának nagyobbodásával a fenti összeg nem lenne elégséges, a szükséglet nehézség nélkül lesz megszerzhető, vagy új tagok gyűjtésével vagy hitel útján. Jövedelmező üzletre mindenki ad pénzt.

A kibocsátandó üzletrészek értéke száz korona, mely 12 havi részletben fizetendő be.

Bár az alapítók tervezésüknél kizárólag a fennforgó fontos közgazdasági érdekek előmozdítása befolyásolta, az üzletrészek előreláthatólag a rendes kamatot, ha a nagyobb költséggel járó első üzleti évben nem is, de idővel meg fogják hozni és nem lehet tartani attól, hogy legfeljebb a vesztett fejsze nyele fog megkerülni.

Tapasztalatok bizonyítják azt, hogy a baromfikereskedők nagyobb része és különösen azok, kik külföldi piacokon szállítanak, gazdagodnak.

Ha az alakulóban levő szövetkezet által fenntartott telep vezetése szakszerű lesz, akkor a jó eredmény sem fog elmaradni, az említett vezetés pedig remélhető, mert arra oly egyének vannak kiszemelve, kik részben baromfitenyésztéssel, részben értékesítésével foglalkoztak és így a kívánatos tapasztalatokkal bírnak.

Az említett kilátásokra való tekintetből elvárható, miszerint vagyonos osztályunk azon tagjai, kik köznépünk jólétének emelését szívükön viselik, a többször említett értékesítő telep létesítését a tervezett szövetkezetbe való belépésükkel lehetővé teszik!

## Muzslya elszakítása ellen.

— Nagybecskerek város memoranduma. —  
(Folytatás.) — november 11.

Nagybecskerek város közönsége a felső-muzslyaiaknak településük óta, dacára annak, hogy a város lakóit egyik csapás a másik után érte s pótdói, valamint egyéb adópótlékai a 100% körül forognak, mégis folyton istápolta és dédelgette, részükre 32.000 korona költségen iskolát épített. Hogy a központba könnyebben bejárhassanak, 14.000 korona kisajátítási és utépitési költséggel utat létesített. Nekik külön orvost, bábát, rendőrséget tart, kerületi községi előljáróit fizeti és városi tisztviselői útján nemcsak közigazgatási teendőit végezteti el, hanem még a belvíz levezetés és egyéb magánügyi természetű dolgait is ellátatja, csak hogy ők, kik magukat a város mostoha gyerekeiként szeretik feltüntetni, ne panaszkodhassanak. Bátrán mondhatjuk, hogy a panaszkodó mostoha gyermeknek jobb sorsa van, mint a várost képező édes gyermekeknek.

Városunk közönsége kezdettől fogva ismerte a felső-muzslyaiaknak különválásra való törekvésüket, tudta azt is, hogy folyton kérvényeznek különválásuk érdekében, sőt azt is sejtii, hogy a kincstári uradalom szívesen csatlakoznék Nagybecskerek határának szerves kiegészítő részét képező egyik birtoktestével a felső-muzslyai telepített városrészhez, de nem hittük, hogy a felsőbb hatóságok a jog, törvény és igazság annyiszor hangoztatott korszakában utolsó fokban való meghallgatásunk nélkül segédkezést fognak nyújtani, sőt az elszakadást kimondani oly időben, midőn a magasabb vasuti politika és ezzel kielégítést nyert számos más érdek agyonvasutozta Nagybecskerek városát oly annyira, hogy annak vagyoni viszonyai nem csak visszafejlődnek, hanem rohamosan a tönk széle felé haladnak s azok, kiknek eddig semmijük sem volt, elszélednek és helyükbe azok jutnak, kiket 10 év előtt még gazdagnak tartott mindenki.

A felső-muzslyai telepesek vezetői s illetve azok, a kik az önállósítás esetére ott hivatalosan is vezető szerepet óhajtanak majd viselni, már

**Téli idényre**  
Utazó bundák. Guba.  
Téli kabátok.  
Városi bundák.  
Lodenkabátok

Átköltözés miatt raktáromon levő női és férfi ruházati  
cikkeket leszállított árak mellett árusítom.  
**KOVÁCS · GEDEON**  
úri-, fiu-, női- és leányruha terme.

**Minden idényre**  
Raglanok. Felöltők.  
Öltönyök. Nadragok.  
Női gallérok.  
Női felöltők és kabátok.

évek óta buzdították a népet, hogy kérelmezze az önállósítást s meg vagyunk győződve, hogy ép úgy, miként a népet megtevesztették a jövő rózsás kilátásaival, éppen úgy megtevesztették hátunk mögött a Nagyméltóságod böles vezetése alatt álló miniszteriumot is, a mely nekünk nem adott alkalmat arra, hogy a felső-muzslyaiak által közvetlenül oda benyújtott kérvény vagyis helyesebben felebebesztésükbe betekintsünk, azt megcáfoljuk vagy mint legközelebből érdekelt fél csak hozzá is szóljunk.

A felső-muzslyai közbirtokosság még az elmúlt 1901. év elején tartott ülésében felvett tárgyalási jegyzőkönyvvel és az ahhoz csatolt próba-jelöltségvetéssel együtt — mely képviselőtestületünk által annak idején tárgyalatott — minden áron azt igyekszik kimutatni, hogy a felső-muzslyai telep, mely létesülése óta Nagybecskerek város X. kerületét képezi, képes megfelelni mindazon követelményeknek, melyeket az 1886. évi XXII. t.-c. vonatkozó szakaszai az önállósításra törekvő községekre előír.

Városi képviselőtestületünk akkor a különváltásra törekvő felső-muzslyaiak jól felfogott érdekében is tagadásba vette s tagadásba veszi ma is, hogy a különváltás mellett felhozott indokok helyt állók és alaposak volnának és ép azért óva intette a felső-muzslyaiakat az elszakadástól.

Semmiféle tényező nem állapítja meg a jelen esetben az önállósítási törekvésnek feltételeit, miután a felső-muzslyaiaknak, úgy községi, mint külterületre Nagybecskerek városa többi részeivel egy minden folytonossági hiányt nélkülöző összefüggő egészet képez, amely más idegen községi területekre nincsen beékelve és melyek közigazgatása ugy eszközöltetik, mint más városrészeknek, mint például a gradulicai és oppovai városrészeknek területei.

Az 1886. évi XXII. t.-c. 154. és illetve 152. §-a és különösen ez utóbbinak e) pontja oly követelményeket szab az önálló községekké alakuló puszta-telepekre, — tehát nem is városrészekre — melyeknek a felső-muzslyaiak sehogyan sem képesek megfelelni.

Az önálló községgé való alakulásra törekvő felső-muzslyaiak valószínűleg Nagyméltóságod előtt is nagy büszkén felsorolták azon feltételeket, melyek nézetük szerint elégségesek arra, hogy mint külön község is érvényesülhessenek és tekintetben felsoroltak bizonyára oly körülményeket, melyek hangzatosak, de melyek a való életben messze eltörpülnek azon anyagi követelményektől, miket a vonatkozó törvény leginkább előír s mit helytelen adatokkal s a valóságnak elferdítésével igyekeztek előttünk is kimutatni.

A felső-muzslyaiak az átalakulás első indokául azt hozták fel, hogy azt az egész telep lakossága kívánja; másodsor, hogy lesz elég választásra alkalmas képviselőtestületi taguk; 3. hogy lesz község-házuk; 4. hogy van állami iskolájuk és ovodájuk; 5. hogy van gazdakörük és tüzoltóságuk s csak 6-ik sorban említették azt fel, hogy a becsatolt próbaköltségvetés szerint mindenkor képesek lesznek magukat a lakosság túlterhelése nélkül fenntartani. Ez a 6-ik pont, sajnos, hogy nem csak indokolásában volt helytelen és meg nem felelő, hanem soha sem lesz igaz.

Az 1886. évi XXII. t.-c. 152. §-ának e) pontja a felső-muzslyaiaktól szösz szerint azt követelné: „hogy az egyesek túlterhelése nélkül anyagilag is képesek lesznek az átalakulás folytán reájuk háruló terheket viselni és általában teljesíteni mindazt, amit egy községnek ugy saját belügyi elintézése, mint a közigazgatás és közoktatás tekintetében a törvény és szabályrendeletek szerint teljesíteni kell”.

(Folytatjuk.)

## Szabó Ferenc képviselő nyilatkozata.

— november 11.

Nagybecskerek városának országgyűlési képviselője, kiről az utóbbi napokban azt a hírt terjesztették, hogy az ő közbenjárása folytán csatolta el a belügyminiszter a Muzslyát, a következő nyilatkozat közzétételére kéri fel lapunkat:

En Nagybecskerek városa országgyűlési képviselőjének kötelességeit akként fogom fel, hogy az megválasztása napjától kezdve nem egy pártnak, nem egy érdekcsoportnak, hanem Nagybecskereknek és a várost alkotó polgárok összességének képviselője.

E kötelességem tudatában minden polgárt, a ki segítségért fordul hozzám, tehetségem szerint támogatom és a mennyiben mások jogkörébe bele nem ütközik, ügyében szívesen közbenjárók mindenféle hatóságnál.

Felfogásom szerint a képviselő tartozik közbenjárni oly irányban, hogy a miniszter az ő választóiból álló küldöttséget fogadja és kérését vagy panaszát meghallgassa. Annak eldöntése, hogy a küldöttségnek vagy egyes kérelmezőnek igaza van-e, vagy sem, nem a képviselőre tartozik, és a képviselőt csak akkor érhetné vád, hogyha ő egy helytelen kérelem érdekében cselekvőleg is közbenjárna. A fogadtatás közvetítésével a képviselő még nem informál, nem kapacitál, hanem egyszerűen módot nyújt a küldöttségnek

arra, hogy a kérelem vagy panasz hamar jusson az intézkedésre hivatott fórum elé.

Ezzel ugyszólván csak technikailag járul hozzá, hogy az ismeretlen kérelmező — elkerülve a hosszas bolyongást — fogadtatásra és meghallgatásra találjon.

Ezt minden képviselő megteszi és ha én megtagadnám ezt, ugy akad száz más képviselő is az országház folyosóján, aki a küldöttség céljainak ismerete nélkül ezen jóformán csak bemutatás jellegűvé bíró közvetítést szívesen elvállalja.

Ezek előrebocsátásával kijelentem, hogy én a muzslyaiak érdekében közbenjárám két ízben a miniszteriumnál akkor, midőn az adóvégrehajtások felfüggesztése és a muzslyai belvíz lecsapoló társulati járulékok tárgyában erre küldöttségileg felkérték.

Ezen utóbbi küldöttség, melynek vezetője Reitter Oszkár vár. rendőrkapitány volt, később, az ármentesítés tárgyában előterjesztett kérelme után újabb küldöttséggé alakult át Sóka Ignác muzslyai plébános vezetése alatt. Ezen küldöttséget én, imént ismertettél képviselői kötelességemből kifolyólag kérelmének előterjesztése végett egyszerűen bevezettem a miniszter szobájába, ahol Sóka Ignác rövid beszéd kíséretében a folyamodványt átnyújtotta. Ezzel a fogadtatás véget ért.

De sem én, sem az ezen küldöttségben is jelenlévő Reitter Oszkár ur, az előterjesztett kérelem támogatására egy szót sem szóltunk.

Ennélfogva célszerűen rosszakaratu ráfogás az, hogy én a muzslyaiak kérelmének kedvező elintézése tárgyában akár egy szóval is közbenjártam az intézkedésre hivatott miniszternél vagy bármely alárendeltjénél. Valótlanság, hogy én kérelmük érdekében informáltam, vagy informáltattam.

Ezen tendenciózus hírrel szemben kijelentem, hogy én — előzőleg kifejtett álláspontomnál fogva — minden pillanatban kész vagyok a különváltás tárgyában a miniszteriumhoz készülő nagybecskereki küldöttséget is a miniszter elé vezetni, amit tisztességgel bizonyára nem tehetnék, hogy ha előzőleg ellenkező irányban informáltam vagy működtem volna. Annál is inkább, mert magam is sérelmesnek tartom a belügyminiszternek a város meghallgatása nélkül hozott határozatát és remélem, hogy a jobban informálandó miniszter a város jogos kívánságait nem fogja figyelmen kívül hagyni.

## HIREK.

### Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déliben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Fegyelmi ügyek.** Torontál vármegye fegyelmi választmánya tegnap és ma ülést tartott, melyen 15 fegyelmi ügyet intéztek el. Jelen voltak: dr. Dellimanics Lajos alispán, elnök, dr. Vinczehid Ernő, m. főjegyző, dr. Mangold Samu, Steinitzer Géza, Faur Kornél b. tagok és Szilágyi Albert m. aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető. Az ülésen a következő ügyek nyertek elintézt: Poroszkay Béla m. főügyész ellen folyamatba tett fegyelmi eljárást beszüntették. Beller István megyei alügyész ellen a fegyelmi választmány szintén beszüntette a fegyelmi eljárást. Ország Péter árvászeki ülnök fegyelmi ügyében a fegyelmi eljárást beszüntették, azonban az iratok kiadatnak az alispánnak, hogy mulasztásáért megfelelő rendbirsággal sújtsa. Petrovics István jankahidi bíró elleni eljárást beszüntették. Hollóssy Adorján újfalvi tanító dorgálásra ítéltetett. Eiler Péter m. számvévo ellen a fegyelmi eljárást beszüntették. Leblanc Antal zichyfalvai tanító dorgálásra ítéltetett. Hollinger József kistószegi tanító ellen pótvizsgálat rendelttet el. Schönher Antal, Szarács József, Rózsa Miksa, Hermann Hugó nagybecskereki városi végrehajtók dorgálásra ítéltettek. Vojnov György Orlovát községi albiró felebebesztése fegyelmi ügyében hozott elsőfoku határozat ellen. Dorgálásra ítéltetett. Popovics György oppovai jegyző felebebesztése fegyelmi ügyében hozott határozata ellen. Az alispáni határozat, melylyel ezer korona pénzbírságra ítéltetett, helybenhagyatik. Tóth Sztójkovic Annyalka alibunári tanítónő fegyelmi ügye. Az eljárást beszüntették. Keleméri Béla tanító fegyelmi ügye. Az eljárást beszüntették. Dr. Berger Mór istvánvölgyi orvos fegyelmi ügye. Az alispáni határozat, melylyel dorgálásra ítéltetett, helybenhagyatik. Tarnay Ferenc volt megyei aljegyző

fegyelmi ügye. Az eljárást beszüntették. Dold István nagybecskereki tanító fegyelmi ügye. Az eljárást beszüntették.

— **Felhívás.** A torontál megyei magyar köznevelődési egyesület, f. évi november hó 15-én, felhívta számára ingyenes magyarnyelvi esti tanfolyamot nyit meg, mely 5-6 havi időtartamra van tervezve. A tanítás a központi állami népiskola földszinti tantermeiben történik, hetenkint háromszor, és pedig később megállapítandó uapokon, este 7 órától 8-ig. A tanfolyamban részt vehetnek férfiak és nők egyaránt. A kik beiratkozni óhajtanak, jelentkezzenek Baaden Károly iskolaigazgatónál a központi állami iskolaépületben. A résztvevők érdekében nagyon kívánatos volna, hogy minél többen jelentkezzenek, hogy a hallgatókat legalább két csoportra, a kezdők és haladók csoportjára lehessen osztani, s hogy így mindegyik csoport külön-külön tanító vezetése alatt külön-külön osztályban részeshülhessen oktatásban, mi a tanítás eredményére nagyon előnyös befolyással lenne. Egyesületünk megadja az alkalmat, hogy mindenki megtanulhassa nemzeti szép és zengzetes nyelvünket, hogy abban tökéletesithesse magát és ismereteit gyarapíthassa, tehát használja fel mindenki e kedvező alkalmat, hogy megtanulja azon nemzeti nyelvet, melynek ő is tagja és mely nyelvismeret nélkül ma már senki sem boldogulhat és nem érezheti magát otthon saját hazájában. Az igazgatóság.

— **Iparhatósági ülés.** Nagybecskerek város tanácsa, mint iparhatóság ma délelőtt dr. Grandjean József polgármester elnöklésével ülést tartott, melyen részt vettek: Zachariás József tanácsos, dr. Végh Lajos városi főügyész és Mattanovics György jegyző. Az iparhatóság mesterség gyakorlására három, kereskedésre négy iparendelést adott ki, azonkívül volt két ipartörlesztés és egyéb folyó ügyeket intézett el.

— **Plébános képesítő vizsgák.** Mint Temesvárról írják, Németh József fölsz. püspök elnöklése alatt tegnap kezdődtek meg a plébános képesítő vizsgálatok. A következő öt jelölt jelentkezett a vizsgálatra: Römer Miklós (Uj-Szt.-Anna), Fábrián József (Csóka), Glass Ferenc (Ujvár), Raskó Sándor (Szeged-Belváros), Wünsch Gyula (Csakova) és Wittwer Miklós (Glogovác.)

— **Pancsovai küldöttség Darányi miniszternél.** A Temes folyó torkolati szakaszában lévő élti kikötő államosítása érdekében küldöttség tisztelettel Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél. A küldöttséget, a melynek tagja volt Mattanovich Adolf polgármester, Scsitinsky Adolf dr., Lazarovics György dr. és Pavlovics György, a miniszter szombatán a képviselőházban fogadta és előterjesztését nagy figyelemmel hallgatta meg. A kérelem teljesítését annnyival is inkább megígérte, mert tudja, hogy a kérdéses kikötő mind a kereskedelmi és a mezőgazdasági, mind a hajózás érdekeire nagyfontosságú. Különben is kijelentette a miniszter, hogy a pancsovai kikötő állandó gondoskodásának tárgya, és azután a küldöttség tagjaival hosszasan beszélgetett.

— **Az iparhatósági megbízottak.** Miután az iparhatósági megbízottak választására jogosult kereskedők és iparosok névjegyzéke ellen nem adtak be felszólamlást, a névjegyzék végérvényes s a városi iparhatóság a megbízottak választását a jövő hónap közepére ki fogja tűzni.

— **A kereskedősegédek betegpénztára.** A nagybecskereki kereskedősegédek betegsegítő pénztárában a városi főszámvévo megejtette a szokásos negyedévi vizsgálatot s ma terjesztette be jelentését a tanácsnak a vizsgálat eredményéről, mely szerint a pénztárban minden rendben van.

— **Állami tanítók nagygyűlése.** Említettük, hogy a pancsovai állami tanítók mozgalmat indítottak az állami tanítók helyzetének javítására s kezdeményezésükre az állami tanítók orsz. egyesületének elnöksége nov. 9-ikére nagygyűlést hívott össze, a melyet Budapesten tartottak meg a vármegyeházán. A nagygyűlésen mintegy több mint ezer tanító és tanítónő jelent meg a vármegyeház disztermében. A gyűlés elnökévé Kozma László debreceni árvaházi igazgatót választották meg, aki megnyitó beszédében részletesen ismertette az állami tanítóság sérelmét s azon módokat, a melyekkel ezen sérelmeket orvosolni lehet s a következő javaslatokat ajánlja elfogadásra:

1. Egyenlő képesítés, „éreltségi”. — egyenlő fizetés; 2. minden szolgálat beszámíttassék; 3. minden szerzett jog tiszteletben tartassék; 4. pótlékok egyenlően adassanak Budapest, Fiume és környéke tanítóinak és ez a fizetésbe betudassék; 5. a tanítóság jogos kívánsága emlékiratba foglaltassék és küldessék meg minden országgyűlési képviselőnek, törvényhatóságnak, közmivelődségi egyesületnek és egyházkerületi gondnokságnak; 6. fölkératik a napisajtó, hogy a tanítóság ügyét karolja fel s e célból egy bizottság kiküldetését javasolja; 7. szükség esetén újabb közgyűlést hívandó össze.

A javaslatokat Molnár József és Lamp

üntették. Dold  
elmi ügye. Az

magyar köz-  
hó 15-én, fel-  
nyelvi esti  
6 havi idő-  
központi állami  
örténik, heten-  
megállapítandó  
olyamban részt  
A kik beirat-  
naden Károly  
iskolaépület-  
yon kívánatos  
zzenek, hogy a  
a kezdők és  
ni, s hogy így  
vezetése alatt  
en oktatásban,  
n előnyös be-  
az alkalmat,  
zeti szép és  
ökéletesítesse  
tebbi közgyűlésén dr. Scsitinszky Adolf  
bizottsági tag indítványozta, hogy állítson be a  
közgyűlés már a költségvetésbe és úgy az 1904.  
évíbe is az ipar érdekeinek fejlesztésére 4-4000  
koronát, a mezőgazdasági érdekek fejlesztésére  
2-2000 koronát s rendezzenek az 1904. év  
nyarán városunkban egy mezőgazdasági és ipar-  
kiállítás. Ezen kiállításnak csakis helybeli iparosok  
vehetnek részt s hogy ez a kiállítás sikerüljön,  
csak lelkes vezetés és helyes érzék kell. Például  
fölhozta a nagybecskereki kiállítást, mely egy éven  
át iparosainak munkát biztosított és példa reá az  
a jótékony hatás, mely a fogyasztókat, a vevőket  
annak megismerésére vezette, mire képes a helyi  
ipar, példa reá az a jótékony eredmény, mely  
az iparosokat nemes versengésre sarkalja. A köz-  
gyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta.

eskerekek város  
t dr. Grand-  
klésével ülést  
ariás József  
főügyész és  
z iparhatóság  
skedésre négy  
vált két ipar-  
ett el.

Mint Temes-  
püspök elnök-  
lébános képe-  
lt jelentkezett  
Uj-Szt.-Anna),  
renc (Ujarad),  
Wünsche  
ós (Glogovác.)

nyi miniszter-  
asában lévő  
güldötség tisz-  
gyi miniszter-  
vált Matta-  
tinszky Adolf  
ovics György,  
ázban fogadta  
hallgatta meg.  
inkább meg-  
kikötő mind  
ági, mind a  
Különbön is  
esovai kikötő  
és azután a  
szélezetett.

Miután az  
ára jogosult  
ellen nem  
végérvényes  
k választását  
i.

Említettük,  
galmát indi-  
javítására s  
orsz. egye-  
gyűlést hi-  
ottak meg a  
ntegy több  
meg a vár-  
lévé Kozma  
választották  
esen ismer-  
zon módos-  
solni lehet  
ogadásra:

— egyenlő  
ttassék; 3.  
rtassék; 4.  
est, Fieme  
be betudas-  
emlékiratba  
országgyű-  
közmvélő-  
ondnokság-  
a tanítóság  
ág kiküldé-  
közgyűlés

s Lamp

recht Péter pancsovai tanítók és még többek  
hozzászólása után egyhangulag elfogadták és  
ezzel az ülés véget ért.

**A hamis mérték ellen.** Reitter Oszkár  
rendőrkapitány most Nagybecskerek város közön-  
ségének egy régi óhaját teljesíti azzal, hogy a  
piacon s a város összes boltjaiban s kereskedé-  
seiben úgy a hossz, valamint a súly és ürmér-  
tékeket újból átvizsgálattja, a hamis mértékeket  
elkobozza s annak tulajdonosai ellen megindítja  
a kihágási eljárást. A mértékek felülvizsgálásával  
a rendőrkapitány Weinhardt József rendőr-  
hadnagyot és Radojesics Tivadar mérték-  
hitelesítőt bízta meg, kik az eljárást a mai  
napon már meg is kezdték. És eljárásuknak már  
eddig eredménye is eléggé indokolja a rend-  
őrség minél erélyesebb föllépését, mert csak a  
mai napon 12 darab hamis súlymértéket és 30  
darab hamis ürmértéket koboztak el.

**Kiállítás Pancsován.** Pancsova város leg-  
utóbbi közgyűlésén dr. Scsitinszky Adolf  
bizottsági tag indítványozta, hogy állítson be a  
közgyűlés már a költségvetésbe és úgy az 1904.  
évíbe is az ipar érdekeinek fejlesztésére 4-4000  
koronát, a mezőgazdasági érdekek fejlesztésére  
2-2000 koronát s rendezzenek az 1904. év  
nyarán városunkban egy mezőgazdasági és ipar-  
kiállítás. Ezen kiállításnak csakis helybeli iparosok  
vehetnek részt s hogy ez a kiállítás sikerüljön,  
csak lelkes vezetés és helyes érzék kell. Például  
fölhozta a nagybecskereki kiállítást, mely egy éven  
át iparosainak munkát biztosított és példa reá az  
a jótékony hatás, mely a fogyasztókat, a vevőket  
annak megismerésére vezette, mire képes a helyi  
ipar, példa reá az a jótékony eredmény, mely  
az iparosokat nemes versengésre sarkalja. A köz-  
gyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta.

**Népgyűlés Szegeden.** Szegeden vasárnap  
népgyűlés volt az önálló vámtérület érdekében. A  
gyűlésen jelen voltak Kossuth Ferenc, Benyovszky  
gróf, Malatinszky, Molnár Józsiás, Barabás, Mukics  
Simon, Brázay, Krasznay és Lengyel orsz. képvisel-  
ők, Thék Endre, Gelléri-Mór stb. A Klauzál-téren  
nagy tömeg gyűlt össze. A népgyűlés elnökének  
Polczner Jenő orsz. képviselőt, jegyzőjének  
Kulinyi Zsigmondot, a szegedi kereskedelmi  
és iparkamara titkárát választották meg. Polcz-  
ner megnyitotta beszédét, amelyben azt kívánta  
hogy a közvélemény minél lelkesebben nyilatko-  
zék meg az önálló vámtérület érdekében. Ben-  
yovszky, Thék, Gelléri, Krasznay, Barabás,  
Molnár, Lengyel és Labdy Antal szegedi iparos  
felszólalása után határozatilag kimondták, hogy  
felírnak az országgyűléshez az önálló vámtérület  
mielőbbi létesítése végett. Délben banket, este  
pedig diszeldadás volt.

**Színház és Irodalom.**

**Heti műsor:**

Kedd: Böregér (operette).  
Szerda: Édes otthon (vigjáték).  
Csütörtök: Katalin (operette).  
Péntek: Cyrano. (Kemény Lajos jutalomjátéka).  
Szombat: Bocaccio (operette).  
Vasárnap d. u.: Csipke Rózsika.  
Este: Takácsok. (Szociális színmű.)

**Deákné jutalomjátéka.** Érdekes és élvezet-  
es színházi estéje volt tegnap a nagybecskereki  
közönségnek. Tegnap este volt ugyanis jutalom-  
játéka Deákné Kovacsics Margitnak, a szín-  
társulat kedvelt és bájos tagjának a Pillangó kis-  
asszony című énekes japáni drámában és Bokor  
József Almafa című vigjátékában. A jutalomjátéka  
szép közönség gyűlt össze, amely egész este el-  
halmozta óvációjával Deáknét, akit tisztelői azon-  
kívül pompás virágcsokrokkal leptek meg. Deákné  
a kis japáni drámában Pillangó kisasszonyt ját-  
szotta s minden mozdulata csupa báj és finomság  
volt. Az öngyilkossági jelenetet olyan egyszerűen,  
közvetlenül s emellett annyi diszkrécióval adta,  
hogy mindenként mélyen megindított, de nem bor-  
zongatott meg senkit. Játékának hatását emelte  
azonkívül szép graciózus tánca is. Hasonló mű-  
vészi sikerrel játszotta Deákné Az almafában  
Mákó Ilonkát. Olyan édes kis bakfis volt, akit  
méltnak megirigyelhet minden férfi. Szóval Deákné  
mindkét alakításával egyaránt megérdemelte a  
közönség elismerését és óvációját, amely bizo-  
nyára továbbra is kísérni fogja pályáján. A többi  
szereplők közül első sorban ki kell emelnünk  
Catrinét, aki az Almában a zsörtölődő vén kis-  
asszonyt játszotta ellenállhatatlan humorral, to-  
vábbá Vágót, aki Somlár betegsége miatt be-  
ugrott Mákó Balás szerepében. Jó volt Kemény,  
Györi Matild és Catri s azonkívül külön meg-  
kell említenünk Tóth Steffkét, aki a Pillangó

kisasszony prólogusát szavaltta el hatáson és  
Pécsi Lászlót, aki tegnap méltó partnere volt  
Az almában Deáknének. s—s.

**Böregér.** Ma este Strausz kitünő operetteje  
a Böregér kerül színre a színházban. A főbb  
szerepeket Kemény, Honti Elma, Tomori Melisza,  
Deákné, Somlár, Izsó, Cathri, Vágó és Lórándi  
játsszák.

**Pugacsev.** Az orosz nemzeti jellemnek ér-  
dekes típusa Pugacsev jellem és sorsa. Felkelő  
volt Katalin királysága alatt és trónjára és koro-  
nájára vágyott. Csak Oroszországban képzelhető  
el oly bizarr és érdekes élet, a milyen Pugacsev  
volt. Pugacsev közönséges kozák volt, ki mint  
katona szolgált, aztán többféle kihágásért szám-  
űzetésre ítéltetett. Sikerült megszöknie, az ázsiai  
határon a Jaik folyó mellett, csakhamar egy  
egész kozák csapat vette körül és mint III.  
Péter csár, tábornokoknak és grófoknak nevezte  
ki fő hibeit. Elfoglalta az Orenburg vidéki kisebb  
erődítéseket és mint a nép felszabadítója  
lépett fel a nejjével, a czárnóval szövetséges  
nemesek ellen. Egy ideig Pugacsev hatalmában  
volt a Volga egész középső medencéje. De a  
rendes katonaság előtt nem állhattak meg a  
barbár csapatok és a kormány szigorúsága és  
erélye nagyon csökkentette a felkelők számát  
és bátorságát. Egy döntő csata után magok  
párthivei adták ki Pugacsevet, hogy amnesz-  
tiát nyerjenek. A trónkövetelőt, ki magában  
eszközt látott Oroszország megrontására, Moszkvá-  
ban kivégezték. Pugacsevről és koráról szól a  
Nagy Képes Világtörténet most megjelent 171.  
füzete. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője  
Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal e  
kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet  
ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetenként  
is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten  
egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek  
Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII.,  
Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés  
utján, havi részletfizetésre is.

**ESKÜDTSZÉK.**

**Az országutak réme.** Az országuta-  
kat rémitő rabló Rostás Gurmi, másné-  
ven Sárközi József bűnyűgyében ma hozott  
ítéletet a nagybecskereki esküdtbírószék. Az  
esküdtek hat esetben bűnösnek vallották a vádlot-  
tat s ennek alapján a törvényszék a rablással,  
súlyos testi sértéssel s még vagy négy más vét-  
séggel vádolt Rostás Gurmit tizenkét évi fegy-  
házra, 10 évi hivatalvesztésre, ezenkívül az összes  
perköltések megtérítésére s mintegy 673 korona  
és 76 fillér kártérítésre ítélte. A királyi ügyész az  
ítéletben megnyugodott, ellenben Kókits János  
ügyvéd, mint a vádlott képviselője, az ítélet ellen  
semmisségi panaszt jelentett be.

**Az esküdtszéki bizalmi férfiak.** Említettük,  
hogy Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága  
megválasztotta az esküdtek évi lajstromát össze-  
állító bizottságba a bizalmi férfiakat. Zsiross  
Lajos kuriai bíró, a nagybecskereki kir. törvény-  
szék elnöke most a bizalmi férfiakat november  
20-ára értekezletre hívta össze a törvényszék  
épületébe.

**TÁVIRATOK.**

**Országgyűlés.**

A képviselőház ülése november 11-én.

Távirati tudósítás.

Budapest, november 11.

A képviselőház mai ülésén napirend  
előtt az ellenzék szóvá tette Plósz Sándor  
igazságügyminiszternek a mentelmi bizott-  
ság tegnapi ülésén tett azon kijelentését,  
hogy az immunitás csak szabadságvesztés  
ellen véd.

Az ellenzék ezért zárt ülést kért, a  
melyen Kossuth Ferenc, Olay Lajos,  
Sebes Dénes és Szüllő Géza tiltakoz-  
tak Plósz Sándor kijelentése ellen, a mely  
veszedelmes precedenst jelent. Mindegyik  
felszólaló azt hangoztatta, hogy a fenye-  
getés és terrorizálás is sérti a mentelmet.  
Széll Kálmán miniszterelnök és Apponyi  
Albert gróf házelnök kifejtik, hogy ez az  
ügy nem tartozik zárt ülés elé, intézzék  
el a mentelmi bizottságban.

Uray Imre azt mondja, hogy ő egy  
kormánypartitól hallotta, hogy a Gotter-  
haltevel minden magyart az ellenzékbe ker-  
getnek.

Fejérváry Géza: Ki az? Nevezze  
meg! (Nagy zaj.) Ezután elnök az ált. ülést  
berekészti, a nyilvános ülést megnyitja. A

nyilvános ülésen folytatják az indennitás  
tárgyalását, melynek során Vázsonyi  
Vilmos szólal fel a javaslat ellen.

**Nessi Pál mentelmi ügye.**

Budapest, nov. 11. (A „Torontál“  
ered. távirata.) A mentelmi bizottság tegnap  
délutáni ülésén kihallgatták a „Gotterhalte“  
miatti a katonaságtól felelősségre vont  
Nessi Pál képviselőt, aki elmondta a tény-  
állást.

Plósz Sándor igazságügyminiszter  
kifejti, hogy nem látja a mentelmi jog meg-  
sértését. Olay Lajos indítványt nyújt be,  
hogy tegyék meg a törvényes lépéseket a  
mentelmi jogot megsértő Bihar tábor-  
nok ellen.

**A Gotterhalte és a tartalékos tisztek.**

Budapest, november 11. (A „Torontál“  
eredeti távirata.) Számos budapesti tartalé-  
lékos tiszt ma este a Gotterhalte ügy miatt  
értekezletet tart s egyúttal iveket köröznek  
közöttük, amelyben becsületszavukra ki-  
jelentik, hogy lemondanak tiszt rangjukról.  
Az iveket eddig háromszázan írták alá.

**Kormányválság Ausztriában.**

Budapest, november 11. (A „Torontál“  
ered. táv.) Bécsből táviratozzák: Politikai  
körökben beszélnek, hogy a Körber-kor-  
mány bukása küszöbön áll. Azt mondják,  
hogy Körber után koalíciós miniszterium  
következik, amelyben minden párt képvil-  
selve lesz.

**Ujabb lázadás Kínában.**

Budapest, november 11. (A „Torontál“ eredeti  
távirata.) Londonból jelentik, hogy a Kaoji kerület-  
ben, Csili tartomány délnyugati részében lázadás  
ütött ki. A lázadás a hatalmasságoknak adandó  
kártérítés ellen irányul. A hatóság katonaságot  
küldött ki a lázadás elnyomására, a melynek ter-  
jedelméről eddig nem érkezett jelentés.

**Szerencsétlenül járt főhadnagy.**

Budapest, nov. 11. (A „Torontál“ eredeti  
távirata.) Brünnből jelentik, hogy Joksch A. fő-  
hadnagy, a Kremzierben állomásozó 25-ik Landwehr  
gyalogezred tisztjét a hallein—kremiszi vasut-  
vonalon egy vonat elgázolta és jobb lábszárát  
teljesen elmetesztette. A szerencsétlenül járt fő-  
hadnagyot haldokolva szállították a kórházba.

**Határidő-üzlet.**

Budapest november 11. (A nagybecske-  
reki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén  
az árak kisebb-nagyobb mértékben csökken-  
tek. Déli zárlatkor a következő árakat  
jegyezték:

Buza áprilisra . . . . .	7.40—7.41
Rozs áprilisra . . . . .	6.47—6.48
Tengeri (májusra) . . . . .	5.70—5.71
Zab (áprilisra) . . . . .	6.28—6.29

**Közgazdaság.**

**Közlemények**

kertmívelés és mezőgazdaságról.

Mühle Vilmostól Temesvárott.

IX.

A legfinomabb főzelékfajok.

Finom főzelék tekintetében Magyarországon  
általában, sajnos, még nem vagyunk a kor magas-  
latán, tenyésztjük ugyan mind a fajokát, de csak  
elvéve és a finomabbakat többnyire csak urasági  
kertekben, nem pedig általánosan polgári körök-  
ben, mint azt régi idők óta Franciaországban  
teszik, hol minden egyes kerttulajdonos maga  
tenyészt és így minden évszakban jó főzelékkel  
el van látva.

A finom főzelékhez első sorban is a főzelék-  
kek királya, a spárta tartozik, azután a gomba,  
melyek mindegyikéről külön-külön cikkben teszok  
említést.

Mindenekelőtt a karfiolt vagy virágkelt aján-  
lom, melyet mi június—júliusban, majd pedig  
szeptember végétől egész decemberig jól tenyész-  
hetünk; a nagy hőség folytán csak július, augusz-  
tus és szeptember hónapokban nem fejlődik jól  
a karfiol és ha fejlődik is, nem oly izletes. A  
karfiol igen mélyen ásott tápláló földet és sok  
vizet igényel.

Bimbós- vagy rózsakel. Ezen kitünő  
késő őszi és téli főzelék még igen kevés figye-  
lemben részesül, pedig mindenütt igen könnyen  
és jól terem; ősszel a törzshöz kicsiny kemény  
bimbókat hajt, melyek oly kitünő ízűek, mint  
akármely másfaj és külön-külön módon készíthető  
el. Valóban megérdemli a nagy elterjedést.

Leveles- vagy téli fodroskel, kék vagy barna kelnek is neveztetik.

A hol a leveles kel ismeretes, ott mint igen finom téli főzeléket igen nagyra becsülik és marónival szegélyezve, delikát ízű. Ezen kelfaf mindenütt jól terem, különösen őszi felé és a szabadban is maradhat, mert nem fagy meg, hanem jobb, edesebb és finomabb lesz, ha a növények a téli tagynak ki vannak téve.

**Articsóka.** Igen finom, pompás, mellékételnek való főzelék, mely ezideig csak urasági asztalokon volt található; a virágfejek, a melyek a finom ételt szolgáltatják, különböző módon, de legjobban vajjal és tejföllel lesznek elkészítve; az erős növények több évesek és télen a hidegtől megóvándók.

**Cardy.** Ez a finom főzelék igen nagy levelű, erős levélszárrakkal, melyek halványitva igen zsengek és élvezhetők. A növények erősek és teljes kifejlődésükkor halványítás céljából szármával egészen be lesznek kötve, a midőn is a zsenge levélszárok spárga módjára vagy pedig mártással lesznek elkészítve.

**Fekete gyökér vagy pozdor, Scorzona.** Az ugynevezet téli spárga, mely csaknem pótolja a spárgát. Ez kora ősszel vetendő, mint a zöldség és a gyökerek télire a földből óvatosan kivéve, zöldség módjára homokba vagy földbe elhelyezkedik és télen ép úgy élvezhető mint a spárga, vajjal és tejföllel vagy pedig másképpen elkészítve. Levesben és fricassében is igen jóízű. Tenyésztése igen könnyű, ép úgy mint a petrezselyem vagy pastinák gyökereké.

**Spárga saláta.** Ez egy magasra növevő és szárát hajtó salátafaj, mely egyszerűen április május egész júliusig vehető és ha már egy lábnyi magasságra nőtt és bimbók is mutatkoznak, a föld színe fölé levágandó; a szárok és az erős levélszárok lehámozandók és spárga módjára készíttetnek el, de az erős szárat (torzsákat) télre sóba rakva is el lehet tenni.

A carották vagy aranyrépácskák általánosan vettettek és közismertek, de nálunk csak egyszer lesznek vetve, tavasszal, ami egészen jó, mert június és júliusban még egy igen zsenge főzeléket szolgáltatnak, de ősszel kevésbé zsengek és későbbben már csak levesfőzelékül használnak. Főzelékül ajánlom a carottákat május és július végével még egyszer vetni, hogy mindig fiatal carottákkal rendelkezünk, amire a francia rövid és félrövid faj a legjobb.

**Metélő-cellér.** Nálunk igen kevés ismert főzelék, de Franciaországban, Angliában, Belgiumban stb. minden jobb házban igen nagyra becsült csemege. A metélő-cellér általános használatra igen kívánatos volna. Finom, frissítő főzelék, mely megszóva nyersen élvezhető és igen egészséges és a fentnevezett országokban majdnem nélkülözhetetlenné vált.

**Limabab, Amerikai vajbab.** A kerttulajdonosok figyelmét fel akarom hívni az Amerikából származó limababra, mely minden meleg tájékon igen jól terem; én már két éven át kísérletet tettem és igen jó eredményt értem el. Május hó elején vetendő, éppen úgy, mint a mi babjaink, hüvelyei azonban nem élvezhetők, hanem csak a magvak (babszemek), akár zölden vagy szárazon főzve. Amerikában igen nagy mennyiségben lesz természetve és a termés felét zölden, a maradékot pedig tovább érlelve télen szárazfőzésre használják.

**Mangold laboda, nyár közepére.** Mihelyt május közepe elmúlt, a téli laboda már többé nem kedvelt és kevésbé jó, akkor zsenge édes nyári labodát kívánunk és ez első sorban a Mangold, mely céklarépa módjára nő és júniustól egész késő szeptemberig a legjobb labodafőzeléket nagy mennyiségben szolgáltatja.

**Évelő kereklevelű sóska a legfinomabb faj mártás készítésére, mint spinót sokkal finomabb és edesebb mint a nagylevelű francia és német sóska; minden háziasszonynak a legjobban ajánlom. A mag tavasszal vetendő és a palánták május végével ültetendők ki vagy pedig kész palántákat ültetünk október hónapban, melyek már a jövő évben jó termést adnak.**

**Rhabarber vagy Rheum.** Különösen Angolországban általánosan kedvelt főzelék csemege, mely különösen jó a gyomornak és a jó emésztést elősegíti. A növény 1-2 év után igen erős lesz, temérdek leveleket hajt, sok éven át megmarad és a levélszárok fiatal és zsenge korban élvezhetők; hüvelyk hosszúságú darabokra vágva, meghámozva cukor és borban mint az almát befőzve a legfinomabb befőtt csemeget szolgáltatják. A Rhabarberszárok tészta és torták készítésére is használnak és bőségesen cukorozva minden formában élvezve, kitűnőek.

Végül a salottákról is megszeretnék emlékezni, melyek sokkal finomabb ízűek, mint a hagymák; tavasszal zölden élveztetnek, télen hagyma helyett az ételekhez használva azoknak finomabb ízt adnak és azon finyásabb által is élvezhetők, kik a hagymát máskülönböben nem szeretik. A fent említettek kivül még más finom főzelékek is rendelkezünk, de egyelőre a fentieket ajánlom különösen.

## VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, kedd, november hó 11-én:

### BŐREGÉR.

Operette 3 felvonásban. Irta: Strausz János.

#### Személyek:

Eisenstein Gábor, magánzó	— — —	Kemény Lajos
Rozalinda, neje	— — —	Honti Elma
Adél, szobaleány	— — —	Tomori Melisza
Orlovsky, herceg	— — —	Deakné
Falke, jogtudor	— — —	Somlár
Blind, ügyvéd	— — —	Izso Zoltán
Frank, fogházigazgató	— — —	Chatr: Ferenc
Frosch, fogházfelügyelő	— — —	Vágó Géza
Ida, táncosnő	— — —	Hollósi Rózi
Aly bey	— — —	Nagy Jenő
Alfréd	— — —	Lorándi
Caricóni marquis	— — —	Pinter István
Clára	— — —	Szebeniné
Emília	— — —	Ujfalusi
Eliz	— — —	Jónás Ilonka
Berta	— — —	Lendréyné
Kornilla	— — —	Szebeniné
Louiza	— — —	Pinténné
Irma	— — —	Barna Ilona
Olga	— — —	Ujfalusi Izabella

Kezdeté 7/8 órakor.

Holnap, szerdán, november hó 12-én itt először:

Edes otthon.

Legújabb vígjáték.

## Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1902. október hó 1-től.

### Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 34 p.  
Pancsovárról: délután 5 óra 55 p.  
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.  
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibánáról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.  
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.  
Pancsovárról: reggel 7 óra 23 p.  
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

### Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versezre: délután 4 óra 50 p.  
Pancsovárra: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.  
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.  
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versez, Antalfalva—Pancsova és Alibánára: reggel 3 óra 33 p.  
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 54 p.; délután 5 óra 10 p.  
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 34 p.

152303/902. sz.

Magy. kir. államvasutak.

### Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága részére a jövő 1903. évi január hó 1-től számított 5 évre, vagyis 1907. évi december hó végéig szükséges fotolitográfiai uton előállított menetrend-ábrákból felmerülő szükségletnek szállítást biztosítani kívánván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírt tárgyat képező menetrendábrákat előtűntető jegyzék, mely egyszerűsind ajánlati

mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módok a budapesti kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, VI., Andrassy-ut 73. szám II. emelet 54. ajtószám) kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenként egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb *f. évi november 28-iki déli 12 óráig* a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy posta útján küldendők és a boríték ezen külsővel látandó el:

„Ajánlat 152303/902. számhoz.

Bánatpénz gyanánt 500 korona legkésőbb folyó évi november hó 27-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak igazgatósága budapesti főpénztáránál leteendő.

Budapest, 1902. október hóban.

3-2

Az igazgatósága.

(Utányomás nem díjazatik.)

# Kiadó

# lakás.

Az Uri-utcában egy külön álló ház teljesen ujonnan átalakítva, nagy lakással, konyha, folyosó stb. elkülönített kerttel

## kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban. 838—x.72

# Zsolnai

lodenkabátok fekete bélséssel és prémá lerral 14 ft.

Férfi télikabátok a legolcsóbbtól a legfinomabbig 10 forinttól feljebb.

Nadrágok kamgarnból, és cheviotból, nehéz, 3—4—5 forint.

Csakis

## Feisenstein Ferenc I.

Nagybecskerek. 901—x.49

# Elsőrendű tüzifa.

Valódi porosz

## SZALON KÖSZÉN

a Wildensteinsagen-Richterhof-féle bányákból.

## Legjobb faszén.

Kaphatók:

# KURLÄNDER IMRE

fakereskedőnél

a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.  
Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585 II. — Telefon 35. sz.